

Tito o svojem bližnjem obisku v Italiji

Jugoslovanski predsednik Tito je imel v sredo v parlamentu v Beogradu govor, v katerem je razložil jugoslovansko zunanjo politiko v zadnjem letu. Rekel je, da so imeli pogovori, ki jih je vodil oktobra z državni-ki v Belgiji, Luksemburgu, Holandiji, Zahodni Nemčiji in Franciji, namen okrepiti prija-teljske odnose s temi državami, in enak na-men bo imel tudi njegov bližnji obisk v Ita-liji.

»To bo tudi duh, ki me bo navdihoval pri mojem bližnjem obisku v sosedni in prija-teljski Italiji,« je rekel.

Podlo početje

V Gorici so imeli italijanski in slovenski meščani precej časa mir pred fašističnimi in nacionalističnimi izživljanji in izbruhi.

Zdi se pa, da so zdaj začeli neki tajni od-bori najemati in plačevati mlade zlikovce, da bi motili mirno sožitje v mestu in okolici. Res je tudi, da se je med enim delom mladi-ne že razpasel strupeni duh novofašizma in slepega sovraštva do javnega slovenske-ga kulturnega udejstvovanja. Peče jih, da bo Slovensko gledališče gostovalo v Verdijevem gledališču; da se slišijo v občinskem in po-krajinskem svetu glasovi in sklepi v prid Slo-vencem v Italiji; da se v širokih trgovinskih krogih vedno stvarneje zavedajo pomembno-sti stikov s pokrajinami onstran meje; da se poglobljajo kulturni in športni stiki s Slove-nijo.

Vse to ne gre v račune nekaterim italijan-skim nacionalističnim prenapetežem.

Svoji jezi skušajo dati duška tudi s ta-kim početjem, kot se je pripetilo v noči od sobote na nedeljo na poslopju slovenske šole v ulici Randaccio. Neznani zlikovci so z veli-kimi črkami načečkali pod okni v pritličju šole na cestni strani napis: W. Ita-lia Ordine Nuovo; pod besedo Ordine so narisali velik kljukasti nacistični križ.

V kaki zvezi je »Ordine nuovo« s hitlerjan-skim znakom, ni prav jasno. Gotovo pa je, da so najeti pobalini hoteli pokazati svoj bes-proti slovenski šoli, čeprav je tudi ta držav-na.

V ponedeljek so sicer občinski uslužbenci zbrisali napis, ni pa zbrisano sramotno in zločinsko postopanje tistih krogov, ki ustvar-jajo napeto ozračje.

Profesorjski zbor enotne srednje šole je objavil oster protest proti zločinu z zahte-vo, da oblast poišče in obsodi krivce. Prote-stu so se pridružili tudi profesorji sloven-skih višjih srednjih šol. Obenem z njimi pa dviga svoj glas tudi vsa slovenska javnost in obsoja te nesramne in zločinske pojave, ki ustvarjajo nasprotja med sodržavljeni obeh narodnosti.

Tito je v svojem govoru tudi izjavil, da je bil Nixonov obisk v Jugoslaviji zelo kori-sten in je prispeval k boljšemu medsebojne-mu razumevanju, kljub različnosti preso-j o mnogih zadevah. Opozoril pa je velike sile — opozorilo je bilo očitno namenjeno Združenim državam in Sovjetski zvezi — da nosijo posebno odgovornost za ohranitev miru. »Nihče ni proti njihovem dialogu, če tak dialog ne bo v škodo drugih držav«, je rekel in s tem izrazil splošno zaskrbljenost mno-gih manjšinskih držav in narodov pred možni-mi »kravjimi kupčijami« med obema veli-kima.

Govoreč o notranji politiki je Tito želel poslancem predvsem pojasniti svoj predlog za ustanovitev kolektivnega predsedstva republike, kot je dejal. Po Titovih besedah bi moralo biti kolektivno predsedstvo organ, »ki bi imel polno odgovornost za vse, kar se dogaja v državi. Ta organ bi moral varovati enotnost jugoslovanske skupnosti in najti rešitev za nasprotstva med različnimi jugoslovanskimi republikami, ki izhajajo iz različnih in nasprotujočih si gospodarskih interesov.«

ODGOVOR NA DISKUSIJE

S tem je Tito verjetno odgovoril na disku-sije, ki so se vnele tako v Zvezi komunistov Jugoslavije (zlasti v njenih vodilnih kro-gih) kot zunaj nje o njegovem nedavnem sklepu o ustanovitvi kolektivnega predse-dstva republike. Načelno so sicer skoraj vsi pristali na njegov predlog, vendar mnogi me-nijo, da ga bo težko uresničiti, ker bo tak organ zelo heterogen in zato nujno premalo

enoten pri sprejemanju sklepov. To vpraša-nje bi morali po mnenju raznih uglednih partijcev nujno in podrobno preučiti, preden bi se lotili ustanavljanja kolektivnega pred-sedstva. Drug problem je v tem, kakšno vlo-go bosta imela pod takim kolektivnim pred-sedstvom, ki bo za vse odgovorno in bo to-rej lahko o vsem sklepalo, parlament in zve-zna vlada. Ali bo zadobil parlament le bolj posvetovalno funkcijo, vlada pa bo izvršilni organ kolektivnega predsedstva ali parla-menta? To je trenutno eden najvažnejših ju-goslovanskih notranjepolitičnih problemov, poleg težavnega gospodarskega položaja.

NIXONOV OBISK JE BIL KORISTEN

Močno pozornost je vzbudil v jugoslovans-ki javnosti tudi tisti del Titovega govora, v katerem je omenil koristnost Nixonovega obiska v Jugoslaviji. S tem je Tito odkrito odgovoril tistim krogom v ZKJ, ki so zaseb-no ali javno godrnjali nad tem obiskom, se pritoževali nad njim in zanikali njegovo po-litično korist. Take glasove je bilo slišati celo na visokih partijskih zborovanjih, kot npr. na nekem nedavnem zasedanju sloven-skega CK, na katerem je Mojca Drčar odkri-to izrazila svoje negodovanje nad Nixonovim obiskom in zanikala njegovo koristnost, češ »Nixon je morda sam pri sebi čisto simpati-čen človek, a mi obsojamo državo..., ki jo predstavlja.« Tito je zdaj, kot se zdi, onemo-gočil raznim skrajnejšem nadaljevanje takega sejanja fanatičnega sovraštva v medna-rodnih odnosih, ki gotovo ne vodi k pomirje-nju, ki naj bi bilo cilj vseh v današnjem ogroženem svetu.

Ob dogodkih na beograjski univerzi

Med jugoslovanskimi in tudi med sloven-skimi študenti je pred nedavnim vzbudila precejšnjo pozornost vest o procesu zoper študenta Vladimirja Mijanovića, predsedni-ka fakultetnega odbora Zveze študentov na beograjski filozofski fakulteti. Mijanovića so obsodili na 20 mesecev strogega zapora, za-radi izdajanja lista »Frontesterion«, organi-ziranja protestnih akcij ob ameriški inter-veciji v Kambodži, ki so bile usmerjene tu-di na najvidnejše jugoslovanske politike, pro-testiranja zaradi pritiska sodnih organov na mladinski in študentovski tisk ter zaradi orga-niziranja gladovne stavke iz solidarnosti z rudarji iz Kaknja, ki so stavkali zaradi iz-redno nizkih plač. Proces so študentje filo-zofske fakultete imenovali politični proces ter so ga označili kot obujenje stare prakse, ki je bila obsojena na četrtem plenumu ZKJ Dne 21. oktobra (trenutno ne vemo, kako se je zadeva končala) so stopili tudi v stavko ter zahtevali sklicanje izrednega zbora Zveze študentov beograjske univerze in izpustitev

obsojenega Mijanovića. V stavki so se jim pridružile še filozofska fakulteta, akademi-ja za gledališče in akademija likovnih umet-nosti. V času stavke so se vse omenjene fa-kultete spremenile v prostore, kjer se je od-vijala stalna diskusija o najrazličnejših druž-benih vprašanjih, vanje pa je bilo mogoče vstopiti samo z indeksi. Zanimivo je, da v teh diskusijah sodelujejo tudi nekateri pro-fesorji. Študentje filozofske fakultete izjav-ljajo, da so informacije tiska, ki je pisal, da Mijanović nima podpore študentov in da je »samozvani študentski voditelj«, neresnične. Trdijo, da je sojenje Mijanoviću, predsedni-ku Zveze študentov na filozofski fakulteti, sojenje vsem študentom te fakultete. Vod-stvo Zveze študentov in Zveze komunistov na beograjski univerzi pa stavkovno gibanje na omenjenih fakultetah obsoja kot ekstremi-zem ter meni, da obstoječe samoupravne strukture nudijo dovolj možnosti za reševa-

(Nadalj. na 2. strani)

Skrajna levica in skrajna desnica združeni proti vladi

Poslanska zbornica v Rimu je v sredo zvečer s 311 glasovi proti 202 zavrnila predlog skrajnolevičarske PSIUP, da bi prenehala razpravljati o drugem vladnem ukrepu za poživitev gospodarstva. Zanimivo je, da je glasovala za predlog PSIUP tudi vsa desnica. Pač pa so liberalci glasovali v senatu za vladni zakonski odlok o pomoči prebivavstvu v občinah, ki jih je zadela letos ob koncu poletja nesreča v obliki uim in neurij raznih vrst. V ta namen je vlada namenila 72 milijard. Proti sta združeni glasovali skrajna levica in skrajna desnica.

To dosledno zaveznitvo med skrajno levico in skrajno desnico v parlamentu je sploh eden najznačilnejših in najbolj zaskrbljivih pojavov današnjega političnega položaja v Italiji. To namreč dokazuje, da imata obe skrajnosti skupne interese, to je: vreči demokracijo, ki se opira danes le na sredinsko levico, da bi se potem na razvalinah demokratičnega sistema spopadli za oblast — ali pa se znašli v kakem pošastnem objemu.

DEKLARACIJA KOROŠKIH KULTURNIH DELAVCEV

Koroški slovenski kulturni delavci, zbrani na rednem občnem zboru KLUBA MLADJE v dunajskem hotelu Regina, s sledečo deklaracijo zavzemajo svoje stališče do avstrijske državne pogodbe in njene 15-letne prakse, kar zadeva uresničitev mednarodno zajamčenih določil člena VII:

Praznovanje 50-letnice koroškega plebiscita je ponovno dokazalo, da merodajnim osebam in ustanovam ne gre za dokončno pravno in praktično rešitev še stalno odprtega manjšinskega vprašanja, temveč le za prazne besede splošne tolerance, za prazne politične ideje in oddaljena mednarodna vprašanja.

Od dejanskega položaja pri svojem kulturnem delovanju prizadeti izjavljajo:

1. da naj državne in deželne oblasti končno upoštevajo obširno kulturno delovanje koroških Slovencev s tem, da v svoje letne proračune sprejmejo stalne in primerne finančne prispevke slovenskim kulturnim organizacijam in publikacijam ter splošnemu kulturnemu prizadevanju.
2. Kultura in vse z njo povezane akcije se dajo pojmovati samo v povezavi s celotnim dogajanjem in se s tem tudi ne dajo ločiti od najučinkovitejših družbenih dogodkov — od političnih. Vsiliti ljudstvu kulturno infantilnost pomeni, preprečiti njegovo politično samoosveščanje.
3. Ponoven dokaz, da so navedena zatiralna stremjenja v koroški družbi dejstvo, je reakcija koroških oblasti, koroškega tiska in javnega mnenja na kulturno-politično dejanje, ko so neznani dopolnili nemške krajevne napise s slovenskimi. Namesto da bi se politične oblasti spomnile svojih kodificiranih dolžnosti in takoj same dopolnile ostale krajevne napise, je koroška družba odgovorila preko policijskih organov.

Kdo more zdaj od nas zahtevati, da se distanciramo od ustavnih garantiranih dvojezičnih topografskih napisov?

NEMŠKO - POLJSKI SPORAZUM BO IZREDNE MEDNARODNE VAŽNOSTI

V Varšavi sta v sredo poljski in zahodnonemški zunanji minister podpisala sporazum, ki določa normalizacijo odnosov med Poljsko in Zahodno Nemčijo. Uradno bo prišel podpisat sporazum v Varšavo sam kancler Brandt 10. decembra. Zahodna Nemčija se je baje s tem sporazumom odpovedala svojim nekdanjim ozemljem zahodno od črte Odra-Nisa in priznala to črto za zahodno poljsko mejo.

Zdaj čaka Brandtovo vlado huda preizkušnja, da prepriča skeptični del nemške javnosti o nujnosti takega sporazuma in dobi zanj večino v parlamentu. Mednarodno pa bo poljsko - nemški sporazum izredne važnosti, če ga bo zahodnonemški parlament odobril. Opozicija je namreč, kot se zdi, odločno proti njemu, zaradi prenatlega priznanja sedanje poljske meje. Sporazum po posredno prisilil Vzhodno Nemčijo, in to je verjetno glavni cilj Brandtove politike — da omogoči zaenkrat odprtost mej med obema polovicama Nemčije, na daljši rok pa ponovno združitev Nemčije.

PRETRESLJIVA KATASTROFA

Ves svet je pretresla pretekle dni novica, da je v strašnem orkanu, ki je zajel vzhodni Pakistan (Bengalijo), utonilo ali bilo drugače ubitih kar 300.000 ljudi, kolikor jih zahteva kaka večja vojna. Ogromni morski valovi so preplavili nizke otoke in obale. Zdaj iščejo trupla in skušajo preprečiti širjenje kužnih bolezni, zlasti kolere, zaradi okužene vode. Trupla mečejo kar v morje.

V Bengaliji so delovali tudi nekateri slovenski misijonarji. O njihovi usodi ni še nič znano.

KNJIŽEVNIK GUSTAV STRNIŠA

V Ljubljani je umrl pred nekaj dnevi znani slovenski pesnik in pisatelj Gustav Strniša. Učakal je 83 let. Strniša se je uveljavil posebno s svojimi satirami. Še bolj pa kot mladinski pisatelj. Znale so njegove povesti Čenčara, Zlati šotori, Harmonikar Binček, prav tako tudi njegove otroške pesniške zbirke Dedek jež, Zvoki in žarki, Za soncem. Veliko je tudi število njegovih podlistkov in spisov v raznih revijah in časopisih.

Novice po svetu

Tudi v Italiji je začel Rdeči križ zbirati pomoč v denarju za žrtve orkana v Bengaliji. Vse denarne prispevke je treba poslati Rdečemu križu na tekoči račun pri denarnem zavodu Banca Nazionale del Lavoro.

V Siriji je bil izveden državni udar in na površje so prišli baje zmernejši elementi stranke Baas, ki so bolj naklonjeni pogajanju z Izraelci. Novi predsednik vlade je general Assad, ki je izvedel udar in je bil v prejšnji vladi obrambni minister. Prejšnji predsednik vlade Atassi je v zaporu in tudi številni drugi skrajneži.

Posrednik Združenih narodov, švedski veleposlanik Gunnar Jarring se je »za zdaj« odpovedal namenu nadaljevati posredovanje med Arabci in Izraelci ter se je vrnil na svoje veleposlaniško mesto v Moskvi. Še prej je pozval Izrael, naj se vrne za konferenčno mizo teh pogajanj.

OB DOGODKIH NA BEOGRAJSKI UNIVERZI

(Nadalj. s l. str.)

nje perečih družbenih in tudi študentskih vprašanj.

V zvezi s procesom sta bili na ljubljanski filozofski fakulteti dve zborovanji, na katerih so študente informirali o dogajanju v Beogradu, saj je bilo poročanje tiska neobjektivno in nepopolno. Po tej informaciji se je razvila zelo dolga diskusija, ki je vsebinsko preseгла okvir samih beograjskih dogodkov. Po mnenju ljubljanskih študentov se ob »beograjskem primeru« postavlja vprašanje, ali je proces zoper Mijanovića politični proces. List ljubljanskih študentov »Tribuna« piše: »Če ni argumentiranega zanikanja odgovora (doslej ga še ni bilo), se moramo taki obliki reševanja političnih vprašanj ostro postaviti po robu, kajti v tem primeru postane »beograjski primer« jugoslovanska zadeva!«

Proces v Beogradu tudi v tujini ni ostal brez odmeva. 25. oktobra je francoski časopis »Le Monde« objavil protest nekaterih levičarskih francoskih izobražencev (med njimi tudi Jean-Paul Sartre), v katerem med drugim pravijo: »Kot komunisti mislimo, da se danes največja nevarnost za socialistično Jugoslavijo skriva v nevarni odločitvi zatiranja tistih, ki zahtevajo nujnost svobode izražanja za socialistične kritike sedanjega režima.«

Sovjetski uspeh na Luni

Sovjetska vesoljska kabina »Luna 17« je izkrcala v torek na Lunino površino avtomatično vozilo, imenovano »Lunahod 1«, ki se pomika po Luninih tleh, oddaja televizijske posnetke in opravlja razne meritve žarčenja in druge.

Sovjetski tisk z naslovi čez celo stran proslavlja ta uspeh in poudarja, da je to dokaz, kakšno učinkovitost je že dosegla sovjetska tehnična avtomacija — kibernetika — in kaj vse že zmorejo Sovjeti v vesoljskih raziskavah. Res pomeni to velik tehnični uspeh Sovjetske zveze, ni pa točno, da je edino tak podvig merilo stopnje avtomacije. Ta se razodeva v vsem industrijskem in splošnogospodarskem potencialu in seveda tudi v življenjski ravni prebivavstva. V tem pogledu pa Sovjetska zveza kljub vsakemu napredku še daleč zaostaja za razvitimi zahodnimi dr-

žavami, npr. kar zadeva avtomobilizem in druge stroje, ki dvigajo življenjsko raven in rešujejo človeka težkega telesnega dela.

Kakor je bilo nesmiselno svoj čas proslavljati ameriške astronave, ki so prvi stopili na Luno, kot največje junake človeštva in nekake polbogove — marsikdo opravlja dejanja, ki so težja in ki predvsem zahtevajo mnogo daljše samopremagovanje in mobilizacijo vseh telesnih in duševnih sil, npr. pri zdravljenju ostudnih in nevarnih bolezni ali v znanosti — tako je zdaj nesmiselno videti v samotnem prodoru sovjetske kibernetike na enem samem področju nekaj dokaz za splošno večvrednost sovjetske tehnike.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« Trst

Naši pogledi

Tudi v Italiji se bo kristjan kmalu soočal z novo stvarnostjo:

razporoka

Te dni ponovno razpravljajo v italijanskem parlamentu o zakonskem osnutku Fortuna-Baslini, torej o razporoki. Zelo verjetno je, da bo zakon kmalu sprejet in bodo končno tudi italijanski državljani imeli možnost, da se v nekaterih primerih razporočijo. Doslej tega ni bilo mogoče storiti, ker je bil italijanski zakon proti. Tudi za civilno poroko je namreč v veljavi vsebina nauka katoliške Cerkve, po katerem je zakonska zveza nerazdružljiva. Poglejmo zato, kakšen je odnos katoliške Cerkve do razporoke, saj je v tem vprašanju tudi sama danes postavljena pred nove probleme ter nove in zrelejše življenjske zahteve svojih vernikov.

Takoj je treba poudariti, da se za vernika sploh ne postavlja vprašanje razveze pravilno podeljenega in prav sklenjenega zakona. Kot vsak drug zakrament veže vernika do smrti. Ostaja pa odprto vprašanje, kdaj in kako je bil ta zakon sklenjen in ali je imel v sebi tisto vsebino, ki mu daje svetost in konec koncev, ali se zakonska zveza res začne šele z nekim zunanjim obredom?

Za Cerkev je zakon nerazdružljiv, dopušča le ločitev (ne pa ponovne poroke). Če se tedaj hoče kristjan ponovno poročiti, je njegov edini izhod ta, da dobi od cerkvenega sodišča razsodbo o neveljavnosti svojega zakona.

Zadnje čase se z več strani vzdigujejo kritični glasovi o tej zakonodaji. V svoji knjigi »Scandal in the Assembly« avtorja West in Francis obširno pišeta predvsem proti oseb-

Vaši otroci niso vaši otroci. So sinovi in hčere življenja, ki teži po sebi. Lahko si prizadevate, da jim postanete podobni, toda nikdar si ne prizadevajte, da bi jih naredili sebi enake; zakaj življenje se ne vrnica in se ne mudi z včerajšnjim dnem.

Gibran (arabski mislec)

nim krivicam, do katerih pripelje neverjetno zapleteni kanonski zakon o poroki. Trdita, da so rimsko-katoliški zakoni o poroki »slabi zakoni, ki žaliyo človeško dostojanstvo in ki temeljijo na nekrščanskem pojmovanju človeške osebe.«

Kar v resnici najbolj negativno izstopa pri teh zakonih, je, da poudarjajo bolj obliko, ne pa vsebine zakona, poudarjajo bolj zakonski obred, kot pa kakršnokoli duhovno rast in medsebojno izpopolnjevanje zakoncev.

Kako se lahko to stanje izboljša? Mnogo kritikov ne predlaga radikalnih sprememb, pač pa ukinitve sedanjih cerkvenih sodišč, ki so za ta vprašanja pristojna. West in Francis predlagata, naj ima glavno besedo v teh zadevah, zlasti glede na novo zakonsko zvezo, le njegov osebni spovednik; tole v očitnih primerih propada prejšnjega zakona. V primerih dvoma naj bi vprašali za svet pastoralno skupino duhovnikov in poročenih oseb, izvedencev v medicini, pravu in socialnih vprašanjih. Dokler do tega ne pride, naj bi cerkveno poročene zakonce, ki so se vnovič civilno poročili, prepustili k ostalim zakramentam. Vernika ne bi smeli izobiti samo zaradi nepravilne poroke, ampak za mnogo težje prestopke proti krščanskim idealom in proti krščanskemu življenju. To bi bilo tudi v skladu s prvotnim krščanstvom. Takrat so spregledali razne nepravilnosti, ker so predpostavljali, da skuša kristjan doseči popolnost, četudi se mu to vedno ne posreči.

Zadnje čase se razen tega obravnava vprašanje tradicionalne definicije zakramentalnega (potemtakem neločljivega) zakona. Katoliški teolog Bernard Haering meni, da lahko veljaven zakon nikoli ne postane zakramentalen: »Če je zakon mrtev, nima nobene zakramentalne veljave; četudi je bil zakon veljaven, ni več veljaven, če je mrtev.«

Prav tako meni sodobna krščanska teologija, da zakramentalen zakon ni nekaj, kar se doseže s pravnim postopkom in s poročno ceremonijo, ampak nekaj, kar zakonca dosežeta po dolgem skupnem življenju in medsebojne ljubezni.

Peter

DVE PREDAVANJI V TRSTU

Prejšnjo soboto sta bili v Trstu dve predavanji, obe namenjeni predvsem mladini. V Slovenskem kulturnem klubu je predaval primarij mariborske otroške klinike dr. Pertl o spolnem dozorevanju mladostnika. V Marijinem domu v ul. Risorta pa je govoril profesor pedagogike dr. Valter Dermota o temi »Moderni starši pred moderno mladino«. Kot vidimo, sta si bili obe temi precej blizu, celo dopolnjevali sta se, saj se mora pedagoški oprijem nujno opirati na psihološko dozorelost mladostnika. Obe predavanji sta bili tudi zelo dobro obiskani, kar kaže, da tukajšnjo mladino precej zanimajo taki problemi, ki se je neposredno tičejo. Zato je res škoda, da oba predavatelja nista spregovorila v bolj sodobnem duhu, z vsaj toliko modernim pristopom, kot je napovedoval naslov drugega predavanja.

Morda bi pa le kazalo kdaj vzeti v poštev dejstvo, da je tudi slovenska mladina mladina

svojega časa, mladina druge polovice dvajsetega stoletja z vsemi novimi problemi in težavami, ki jih nosita s seboj atomski vek in njegova potrošniška družba. Človekove vrednote so sicer skozi stalletja ene in iste, vredne istega spoštovanja in upoštevanja. Stalno se spreminja le pristop k njim, kot se pač spreminjata prostor in čas.

Zato je človek lahko imel vtis, recimo pri predavanju v SKK, da mladina ni sprejemala tiste porazdelitve v razvoju človekovega telesa in razumskega dozorevanja. To morda drži na papirju, prav mladi pa najbolj vedo, da razvojne stopnje niso stvar časovnih mejnikov. V poštev je torej treba vzeti človeka v njegovi celoti. Zato je tudi izzvenela nekoliko v prazno obtožba proti »seksualnim rokomavhom«, to je obtožba proti mladim fantom, ki menda v svoji mladostni negotovosti bolj potrebujejo resne pri-zadetosti s strani pedagogov, kot pa njihove ob-tožbe.

Prezgodnja smrt FRANCA KAVSA

V torek ponoči je iznenada umrl časnikar Franc Kavs, član uredniškega odbora pri Primorskem dnevniku. Okrog polnoči je šel iz uredništva proti domu, na cesti pa ga je zadela srčna kap.

Pokojnik se je rodil 13. novembra 1913 v Čezsoči. Maturiral je na trgovski šoli v Trstu. Že zgodaj je deloval v mladinskih organizacijah, v katerih je zavzemal vodilna mesta. Leta 1940 so ga aretirali in ga odpeljali v rimske zapore. Naslednje leto je stal pred fašističnim posebnim sodiščem zaradi »protidržavnih dejanj« in je bil obsojen na smrt. Pozneje je bila smrtna obsodba spremenjena v dosmrtno ječo.

Iz jetnišnice v Porto Longone, se je rešil še pred koncem vojne in je prišel v Jugoslavijo, kjer je sodeloval v boju proti nacifašizmu. Od leta 1945 dalje je bil v uredništvu Primorskega dnevnika. Tihi in skromni časnikar ni nikoli silil v ospredje ter je svoje delo vedno vestno opravljal. Pred kratkim je prejel časni-karsko nagrado Toneta Tomšiča za svoje 25-letno delovanje.

Pokojnega stanovskega tovariša, ki nas je prezgodaj zapustil, bomo ohranili v najlepšem spominu. Ženi in družini ter uredništvu Primorskega dnevnika izrekamo ob tej uri žalosti globoko občuteno sožalje.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

SIVIJ KOBAL

Borštnikova nagrada na Mariborskem srečanju gledališč

BORIS CAVAZZA

nagrada Antene

v burki JAKE ŠTOKE

MOČ UNIFORME

v nedeljo 22. t. m. ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu

NA SPLOŠNO ŽELJO OBČINSTVA ZAD-NJA PONOVIŠTE!

V petek, 27. t. m. ob 21. uri (Premierski abonma)

V soboto, 28. t. m. ob 20.30 (Abonma red A)

V nedeljo, 29. t. m. ob 16. uri (Abonma red B - nedeljski popoldanski)

LUDVIG HOLBERG

JEPPE S HRIBA

komedija v petih dejanjih

V petek, 27. novembra bo v Slovenskem gledališču v Trstu druga premiera sezone: komedija Ludviga Holberga Jeppe s hriba. To bo prva slovenska uprizoritev tega klasika in utemeljitelja danskega nacionalnega gledališča. Režiser predstave po prevodu S. Starešiniča in J. Orešnika je Mario Uršič, scene in kostumi so delo U. Vagaje, D. Ceja in M. Vidauove. Glasbo je napisal I. Mignozzi, songe pa prepesnil M. Košuta.

Naslovno vlogo oblikuje Alojz Milič, ob njem pa nastopajo še: Z. Rodoškova, S. Starešinič, A. Petje, L. Bogatec, J. Lukeš, S. Kobal in L. Kozlovičeva.

— o —

Opčine

»NAŠI MLADI«

Nastop ob prvi obletnici

GLASBENEGA DELOVANJA FINŽGARJE-VEGA DOMA NA OPČINAH

v nedeljo 22. novembra 1970 ob 17. uri.

Spored: klavir, harmonika, petje, violina in ansambel. Vljudno vabljeni!

Tržaškega

Razgovor s prof. Zorkom Harejem:

O naših cerkvenih zborih in cerkveni glasbi

V zvezi z revijo cerkvenih pevskih zborov, ki je bila v nedeljo v Kulturnem domu v Trstu, smo naprosili prof. Zorka Hareja, da nam kot strokovnjak, skladatelj in organizator cerkvenega petja odgovori na nekaj vprašanj, ki zanimajo naše bralce. Prof. Harej se je ljubeznivo odzval na naša prošnja.

Kakšen je namen teh revij cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem in Goriškem?

Zveza cerkvenih pevskih zborov hoče s takimi nastopi spodbujati in pospeševati ustvarjalno dejavnost naših skladateljev. Na srečo imamo na Tržaškem in Goriškem sicer razmeroma malo število dobrih skladateljev, ki se trudijo, da prinesejo nov prispevek v slovensko svetno in nabožno glasbo. Zato so zbori, ki so nastopili na letošnji reviji, zapeli vsak po tri svetne pesmi, ljudske ali umetne. Od teh je bilo, kot veste, nekaj novih priredb starih slovenskih ljudskih pesmi.

V čem se je po Vašem letošnja revija razlikovala od lanske?

Letos je nastopilo enako število pevskih zborov kakor lani, le da so bili po sestavi različni, od otroškega zbora, mladinskega seksteta, preko moškega zbora do mešanih pevskih zborov, ki jih je največ. Poleg domačih so nastopili še zbor iz Uke v Kanalski dolini, zbor iz Ljes v Beneški Sloveniji in zbor »Lojze Bratuž« iz Gorice. To pomeni, da sta si Trst in Gorica izmenjala po en zbor na reviji v Trstu in na Cecilijanki v Gorici. Tako je revija nekak prikaz pevske dejavnosti vseh zamejskih Slovencev. Tudi glede pevcev in njih števila je bila letošnja revija različna od lanske: vsi vemo, da so pevski zbori vedno v nekem fluidnem stanju, podvrženi mnogim spremembam, padcem in vzponom.

Kaj mislite o današnji ravni naših cerkvenih zborov na Tržaškem in Goriškem?

Res je nekaj dobrih cerkvenih pevskih zborov, a je tudi res, da bi jih moralo biti

več in več dobrin, saj v primeri s svetnimi zbori imajo cerkveni prednost, da nastopajo vsako ali skoraj vsako nedeljo in zato bi morala biti njihova zgradba trdnjša in večja njihova pripravljenost. Res je današnjemu človeku na razpolago cela vrsta zanimanj in razvedril, ki ga odtegujejo od resnih, zahtevnih in discipliniranih pevskih vaj in nastopov, a je tudi res, da neka življenjska pravila veljajo za vse čase in da so požrtvovalnost, vzgoja, vernost, predanost skupnemu višjemu cilju, ki je nad osebnimi interesi in

(Nadalj. na 8. strani)

DEŽELA OBSOJA ŠOVINISTE

Deželni odbornik Stopper je odločno obsodil na eni zadnjih sej deželnega sveta skrunitve spomenikov na Tržaškem ter vse čovinistične izgrede na Tržaškem ter vse šovinistične izgrede na Tržaškem (te dni pa so se podobni napisi pojavili tudi na zidovih slovenske šole v Gorici). Svoje ogorčenje nad netenjem narodnostne mrznje je Stopper izrazil v odgovorih svetovalcem Slovenske skupnosti, KPI in PSIUP, ki so vložili zadevna vprašanja.

Svetovalec Slovenske skupnosti Štoka je precej na široko orisal svojo interpelacijo, v

kateri je obsodil fašistične izgrede ob shodu arditov v Trstu, pomazanje slovenskih napisov v mestu in okolici ter skrunitev spomenikov v Zgoniku, Saležu in Bazovici. Takšna izzivanja se žal ponavljajo, je poudaril naš svetovalec, zato bi morale pristojne oblasti, posebej policija, budno paziti in v kati zatreti vsa taka izzivalna in žaljiva dejanja. Štoka je obsodil tudi prepoved slovenskega napisa na spomeniku 13 partizanov v Šentlenuartu in pribil, da se takšni dogodki ne smejo več ponoviti, kajti pravice našega prebivalstva je treba globoko in iskreno spoštovati.

∞∞

Nekoč so bile nekatere naše vasi res ribiške. Tako Nabrežina, Sv. Križ, Kontovel. Polagoma, posebej pa v povojnem času, so naši ljudje zapustili morje in šli delat v mesto. Starejši ribiči so pomrli, mladini pa se zdi ribiški poklic preveč težak, nevaren in premalo donosen, da bi se mu v večjem številu posvetila. Tako je ostalo še kakih dvajset naših ribičev v omenjenih treh vaseh. V deželnem svetu je bil pred kratkim izglasovan zakon, po katerem bodo ribiči deležni deželnih prispevkov za nakup mrež, popravilo bark itd. Svetovalec Slovenske skupnosti je izjavil, da je tak zakon potreben, saj bo morda kakšnega našega človeka spet približal morju. Ob tem se je dr. Štoka spomnil, kakšno trdo življenje so imeli naši predniki, ki so hodili ponoči na morje, da so si prislужili košček kruha, podnevi pa obdelovali polja in njive. Poudaril je njihovo veliko ljubezen do morja. Izrazil je ob koncu govora željo, da bi omenjeni zakon res šel ribičem na roko in jim olajšal velike skrbi.

Vprašanja svetovalcev Slovenske skupnosti v Dolini

Na zadnji seji občinskega sveta je župan D. Lovriha odgovarjal na številna vprašanja svetovalcev opozicije oziroma manjšine v občinskem svetu. Na pritožbo svetovalca Glavka Petarosa (Slov. skupnost) o nevarnostih kamnoloma nad Borštom je župan dejal, da se je tvrdka Scoria pisмено obvezala, da bo nadomestila ustrezne naprave za preprečitev širjenja prahu. Svetovalec Tul je želel vedeti, kakšna zagotovila je občina prejela pred

ali po pristanku za gradnjo tovarne Grandi Motori glede zaposlitve domačinov in kaj namera ukreniti, da se popravi zapostavljanje le-teh. Župan je dejal, da so predstavniki IRI, Grandi Motori in levosredinskih strank svoj čas dali zagotovila v tem smislu, ni pa nič konkretnega povedal, kaj namera občina ukreniti, da se popravi diskriminacija na račun domačinov v zvezi z natečajem ANCIFAP, h kateremu je bilo pripuščenih, kot znano, samo šest mladih občanov. Svetovalec Bernardu Zuljanu in Emilu Zobcu (Slov. Skupnost), ki sta vprašala, zakaj se predstavniki dolinske občine niso sestali s predstavniki SGZ (Slov. gospo združenje) pred volitvami obrtnikov, se je župan izgovoril, češ da občinska uprava ni prejela nobenega vabila oziroma, da je predsednik SGZ vabil le podžupana Bandija »kot obrtnika«.

Na isti seji so izvolili člane gradbene komisije za obdobje 1971-74, ki so: Marino Bandi, Dario Jagodic, Vincenc Maver ter namestnika Glavko Petaros in Guido Mikulič. Nadalje je svet odobril nakup hiše št. 48 v Borštu, ki bo preurejena služila za kulturne in druge potrebe vasi.

—o—

OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA STARŠEV PRI SV. IVANU

»Združenje staršev otroš osnovne šole in otroškega vrtca ter prijateljev mladine pri Sv. Ivanu« v Trstu vabi vse člane na

OBČNI ZBOR

ki bo v petek, 20. novembra 1970 v prostorih slovenske osnovne šole v ul. Caravaggio 4.



Cerkveni pevski zbor iz Uke

Pisma uredništvu

Dragi »Novi list«,

po hudo razburjenem, a morda tudi zato tako malo logičnem in razumljivem napadu tržaškega »Dela«, glasila KPI za slovensko narodno manjšino, na predlog za »samoobdavevanje« v prid prazne blagajne športnega združenja »Bor« sem bil seveda sprva kar omamljen. Potem, ko sem si nekoliko opomogel, sem spet odprl kuverto, ki sem jo imel že zalepljeno, in priložil še drugih tisoč lir ter jih poslal na naslov dr. Dolharja kot odbornika »Bora«. Upam, da je strah »Delovega« dopisnika »Slovenskega športnika« (pa tudi davkoplačevalca) odveč in da jih dr. Dolhar ne bo zapil ali porabil za svojo volilno propagando.

Upam tdi, da mi »Delov« »slovenski športnik« ne bo več odgovoril na to mojo »provokacijo« in me morda s tem prisilil, da pošljem dr. Dolharju za »Bor« še tretjih tisoč lir, ker to bi že nekoliko obremenilo moje finance.

In še vprašanje na uho »Delovemu« slovenskemu športniku: kje se je naučil tako lepo in dostojno pisati? Pa ja ne morda tam, kjer so taki mojstri, da dajejo tudi Nobelovim nagrajencem lekcije, kogo je treba pisati?

Tržaški Slovenec

Sodobno kmetijstvo**Z medom v zimo**

Zimski čas je pred vrati in s tem tudi priložnost, da spregovorimo nekoliko o medu, ki je v vseh časih in ljudstvih našel dober odziv. »Božja hrana«, kot so med nekoč imenovali, zasluži, da si jo prizadevamo bolj spoznati.

Med je zmes vode, sladkorjev, rudnin, vitaminov, encimov, beljakovin, organskih in anorganskih kislin, rastlinskih barv, koloidnih snovi itd. Največ je sladkorja (78 odst.) in sicer fruktaze, glukaze in saharaze. V medu nahajajoče se oblike sladkorjev naše telo z lahkoto prebavi in v tem tiči glavni pomen medu za našo dnevno prehrano. Posebno ugoden je njegov učinek na mišičevje, posebej velja omeniti ugoden vpliv na delovanje srčnih mišic. Med vsebuje vrsto za nemoteno delovanje organizma zelo pomembnih rudnin. Na rudninah bogatejši gorski med je temne barve, ravninski pa je večinoma svetle barve.

Med ne služi samo krepitvi našega organizma, temveč zavzema tudi pomembno mesto v slaščičarski industriji. S prehranbene stališča je dobro poznati njegovo energetsko vrednost. 60-100 gramov medu je čisto dovolj, saj dobimo takoj občutek sitosti. Zato je med zelo cenjen v shujševalnih dietah. Jajce ima npr. 72 kalorij, žlička medu (30 gr) pa 81.

Med je priporočljiv zaradi sledečih učinkov: prvič, ker varuje jetra posebno pred zastrupitvami z alkoholom in sploh pred vsemi okužbami; drugič, ker posebno ugodno deluje na delovanje srca, slednje varuje tudi pred infarkti, in tretjič, ker je nenadomestljiv pri krepitvi oslabiljenega organizma, predvsem pa je priporočljiv za živčne ljudi.

S pokrajinske seje

V ponedeljek zvečer se je končala v goriškem pokrajinskem svetu razprava o načrtu za delo pokrajinske uprave v prihodnji petletki.

Na seji sta govorila tudi slovenski komunistični svetovalec Jože Jarc in svetovalka demokratske zveze Marija Ferletič. Prvi je poudarjal, da levo - sredinske stranke samo obljublajo Slovincem vse pravice in enakopravnost, v resnici smo pa še daleč od tega.

V razpravo o isti zadevi je posegla tudi svetovalka Marija Ferletič. Priznala je, da so se levosredinske stranke zavzele za rešitev manjšinskih problemov. Pogumno pa je nadaljevala, da obstajajo še mnoga nerešena vprašanja, ki se bodo morala urediti tudi v pokrajinskem merilu. V vseh javnih ustanovah je treba uvesti dvojezično uradovanje. Prekiniti je treba z vsemi ostanki fašistične preteklosti, kakršno zagovarjajo še sedanji misinski svetovalci.

Sledila je dolga razprava o javnih prevozi na Goriškem v zvezi s stavko uslužbencev pri Ribijevem podjetju. Večina je potem izglasovala predlog, naj se skliče posebna konferenca, ki bo proučila dosedanje politiko in ozadje v zvezi z javnimi prevozi na Goriškem.

— o —

Krmín

DRUŽABNO SREČANJE — ODLIKOVANJE

Slovinci iz Krmína, Plešivega in okolice imajo že nekaj let lepo navado, da se zberejo ob martinovanju na zabavnem, obenem pa tudi resnem srečanju. Tudi letos so se zbrali na pobudo Plešivcev in občinskega odbornika Gradnika v restavraciji pri Sirku. Kar sedemdeset ljudi je preživelo v veseli družbi nekaj prijetnih uric. Zbrali so se brez ozira na kako strankarsko prepričanje ob dobri večerji in veseli slovenski pesmi.

Večera so se udeležili tudi nekateri politični gostje iz Gorice. Proti koncu je prišel

celo italijanski občinski odbornik Basso, ki se je prav dobro počutil med slovenskimi so-
deželani.

Srečanje je imelo letos kot osrednjo točko tudi podelitev častne svetinje dolgoletnemu krminskemu odborniku industrijalcu Ivanu Prinčiču.

Po uvodnem govoru občinskega odbornika Gradnika je najstarejši občan izročil gospodu Prinčiču zlato svetinjo, ki ima na eni strani vtisnjen občinski grb in letnici 1965-1970. Na 2. strani je vrezan napis: Slovinci - Krmín. Prinčič se je ganjen zahvalil za pozornost svojih soobčanov in obljubil, da bo po svojih močeh še delal v njih prid.

I Z J A V A

Profesorji slovenskega državnega učiteljskega in gimnazije-liceja v Gorici se pridružujejo protestu profsorskega zbora državne enotne srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici, ki je na seji 16. t. m. odločno obsodil početje neznanih krivcev, ki so pomazali šolsko pročelje z narodnostno mržnjo vzbujajočimi napisi in simboli.

Gorica, 17. novembra 1970

— o —

Profesorski zbor državne enotne srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici, zbran na seji 16. novembra 1970, odločno obsodja dejanje tistih, ki so v noči med 14. in 15. novembrom z raznimi napisi in simboli na pročelju zgoraj omenjene šole hoteli oživljati narodnostno mržnjo do slovenske narodne skupnosti v Italiji. Odločno zahteva, da odgovorni organi krivce izsledijo in preprečijo, da bi se taki in podobni dogodki še ponavljali.

Gorica, 16. novembra 1970.

Profesorski zbor

Srednjeevropsko kulturno srečanje

V torek zvečer se je zaključilo peto srednjeevropsko srečanje v Gorici. Letošnje se je ukvarjalo z urbanistiko in arhitekturo. Zato se ga je udeleževal bolj ozek in strokovnjaki krog. Nekatera predavanja, zlasti novogoriškega župana Šimaca in zadnje profesorja Piccinata, pa so zajela prav sodobna pereča vprašanja, ki utrjujejo, kot je pravilno poudaril goriški župan Martina v svojih poslovnih besedah, koristno sodelovanje znanstvenikov in kulturnih dejavnikov Srednje Evrope.

Udeleženci so zadnji dan tudi predlagali; naj bi se morda že spomladi sklical v Gorico poseben seminar, ki bi razpravljal o urbanistiki in o načrti ureditvi mestnega ozemlja. Razvoj industrializacije ne sme dušiti okolja človeka. Letošnje srečanje je torej imelo tudi precej praktičnih zaključkov.

Imelo pa je prvič tudi precej nasprotnih odzivov.

Že v soboto so se pojavili po mestnih ulicah veliki plakati socialno-proletarske stranke, ki so napadali Ustanovo srednjeevropskih srečanj in župana, češ naj se raje

briga za ureditev zanemarjenih in napol podrtih mestnih delov.

Drugi lepaki, tiskači v furlanščini, so se zaganjali v namišljeno zasnovo Gorice kot »srednjeevropskega središča« in so na koncu poudarjali, da je »Gorica furlansko mesto«.

Višek predznosti v verigi raznovrstnih izživljanj s strani obeh skrajnosti se je pripetil v noči od ponedeljka na torek. V ljudskem vrtu je bil postavljen napis o kulturnem srečanju v Gorici. Opleg napisa so visele zastave šestih udeleženi držav. Znani neznan so zlomili droge in odnesli jugoslovansko in madžarsko zastavo. S tem podlim dejanjem so res pokazali vsem tujim udeležencem, kako razumejo — kulturna srečanja.

— o —

»CECILIJANKA 1970«

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici priredi v nedeljo 22. novembra ob 16. uri v Katoliškem domu tradicionalno revijo pevskih zborov »CECILIJANKA 1970«.

Nastopilo bo 10 zborov z Goriškega, dva s Tržaškega, po eden pa iz Beneške Slovenije in iz Kanalske doline.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Pogovor s pisateljem B. Pahorjem

Pisatelja Borisa Pahorja smo naprosili za pogovor, glede na to, da se je pravkar vrnil z daljšega potovanja, in glede na razne druge okolnosti, ki so nas spodbudile, da smo ga poiskali.

Kam vas je privedlo vaše zadnje potovanje? Je bilo počitniške ali študijske narave?

Porabil sem nekaj dni novembrskih počitnic za odhod na redno zasedanje vodstvenega odbora »Mednarodnega združenja za obrambo ogroženih jezikov in kultur«, ki je bilo tokrat v Lyonu. Potem sem pa za tri dni pogledal v Pariz, da sem obiskal prijatelje, pregledal knjigarne in se pomudil v mestnih četrtih, ki jih imam najrajši.

Kaj bi nam lahko povedali o teh svojih srečanjih in skušnjah?

O našem mednarodnem združenju bi rekel, da njegov pomen počasi, a vidno raste. Nismo politiki, naše organizacija združuje ljudi na akademski ravni. Vse je odvisno od osebnih pobud. In ker nas nihče ne finansira in damo iz svojega žepa ne samo za potovanje, ampak tudi za pisarniške potrebe, se še nismo uveljavili, kakor bi bilo treba. A kaže, da se nam je zdaj odprla pot za sprejem v Unesco. Znani katalonski pisatelj Salvador Espriu, ki živi v Španiji, pa je sprejel predsedstvo našega združenja.

Kako gledate na bodočnost teh stikov? Kakšno vlogo imate slovenski predstavniki pri njih?

Prepričan sem, da se bo v prihodnosti naša organizacija okrepila. Slovensko predstavništvo je bilo v začetku zelo pičlo, ker so se nekatere organizacije bale političnih zased. Zdaj so se prepričale, da nismo dolga roka nikogar. Tako smo v italijanskem odseku združenja Slovenci večkrat nastopili v lepem številu. Manj velja to za splošno predstavništvo. Poskrbeti bi bilo treba, da pridejo vanj koroški slovenski ljudje in predstavniki goriških in beneških Slovencev. V naše združenje se lahko včlanijo posamezniki in društva. Velikega pomena bi bilo, ko bi naraslo število slovenskih članov, tukajšnjih in v domovini. To bi dobro vplivalo tudi na zavest drugih etnij, predvsem Bretoncev, Kataloncev in Baskov v evropskem merilu, pa Provansalcev in Landincev v italijanskem teritorialnem odseku. V tem primeru gre res za odprtost, ki je ne smemo podcenjevati.

Kaj menite o bodoči usodi malih evropskih narodov, ki se še niso priklopili do lastne države in niti do priznanja lastne politične identitete oziroma pravice do politične samobitnosti, kakor na primer ravno Bretonci in Katalonci, ki ste jih pravkar omenili?

Vsi ti narodi bodo uresničili svojo samobitnost v Evropi prihodnosti, ki bo nujno federalistična. Seveda ne gre za federalizem, ki bi ga vodil francosko-nemški ali nemško-francoski kapital, ampak za sporazumno zasnovano skupnost, kjer bi dokončno izumrla država-narod. Mislim na državo-narod, ki je v Franciji že v trinajstem stoletju fagocitirala Occitance, potem pa Bretonce, Baske, itd. Mislim na Španijo, ki ne priznava ne baskovske ne katalonske samobitnosti. Zanimivo je, da se proti krivičnosti takega stanja bojuje vedno večje število znanstvenikov in pisateljev. Znanemu književniku Denisu de Rugemontu je pred kratkim pariška založba Albin Michel izdala knjigo z naslovom *Odperto pismo Evropejcem*. (Tudi Tržačane omenja!) V njih se Rugemont zavzema za male na-



rode, za njihovo pravico do samostojnosti. Je pa v svojem apelu pisatelj precej nejasen v definiciji narodne identitete. Zanimivo je še, da bodo v doslej najbolj šovinističnem état-nation, Franciji, imele manjše etnije dvakrat na mesec televizijsko oddajo v svojem jeziku!

Slovenci zelo malo vemo o takojmenovanih Occitancih v Franciji. So ti identični s Provansalci? Iz česa izvira njihova različnost? Je utemeljena v drugi rasi, izvoru, jeziku, zgodovini, tradiciji, etniji?

Da ne bom predolg, bi se omejil na razlago, da Occitania ni isto kot današnja Provansa. Occitania je približno tista pokrajina, ki je pod Cezarjem postala rimska provinca. Occitanci pa so isto kot Provansalci, samo da prihaja ime Occitanec od njihovega jezika (langue d'oc), medtem ko je drugo ime izpeljano iz juridično (provinca) - krajevnega imena. Razumljivo je torej, da so tako po zgodovini kakor po tradiciji, jeziku, itd. različni od Francozov.

Kako sploh gledate na narodno vprašanje danes? Seveda v zvezi z bodočim razvojem v Evropi in na svetu?

Deloma sem že zgoraj odgovoril na to vprašanje. Mislim pa, da se bomo kljub vsem klavrnostim in zmešanim pojmom počasi vendarle povrnili k zdravemu mišljenju. Narodni čut nam bo pomagal, da se rešimo alienacije, o tem ni nobenega dvoma. Ne rečem, da nas bo rešil, ampak da bo pomagal pri reševanju. Tako ni nihče proti industriji, vsi pa smo proti zastrupljanju atmosfere in morij, zato bomo prej ali slej morali narediti sporazum z zdravo pametjo. Isto se bo zgodilo z raznimi internacionalizmi in univerzalizmi. Biologi, tako na primer znani Lorenz, so prišli do zaključka, da živo bitje, pa naj bo žival ali človek, postane nevrotično, histerično, skratka travmatično zaznamovano, če ga pri razvoju ne spremlja občutek, da ga obdaja toplina naklonjene skupnosti. Prav tako je za duševno zdravje potrebna tradicija. Zato uničevanje naroda nujno pomeni porajanje izkoreninjenecv in psihopatov, cinikov in kruhoborcev

brez idealov. Seveda govorim o narodu kot plemeniti skupnosti, ne o rasistično-nacionalističnem abortosu.

Kaj menite o teorijah Dušana Pirjevca, Tarasa Kermavnerja in nekaterih drugih v zadnji številki »Problemov« glede naroda in predvsem slovenskega naroda, ker veljajo njihove teorije in definicije predvsem nam samim?

Slovenci smo poklicani, da malim narodom pomagamo do samozavesti, ne pa, da še sami sebi meglimo pogled s cenanimi lečami.

Kaj mislite o Pirjevčevi teoriji, da etnija plus kapitalizem je enako narod, narod minus kapitalizem pa spet samo etnija — teoriji, ki hoče veljati za marksistično oziroma razvijati naprej in dopolnjevati marksistično teorijo o narodu?

Moti me, da čuti Pirjavec kot filozofski človek potrebo, da povzdigne kadilnico pred Kardeljem. Če je ta že dal veljavne definicije o narodu, ki naj bi se bil, po njegovem, rodil s kapitalizmom, čemu Pirjevčevo dopolnjevanje te teorije? Pa ni res, da je kapitalizem ustvaril narod! Kapitalizem je ustvaril nacionalizem oziroma imperializem. Ko so Grki imenovali vse, ki niso bili grškega rodu, barbare, ko so Judje sebe imenovali izvoljeno ljudstvo, ko je Dante odklanjal provansalsčino in opsoval rojake, ki so se sramovali italijansčine, je bila to že zavestna odločitev za narodno pripadnost. Marksizem pa nima veljavnih idej o narodu. Marx je bil nemški šovinist in je Slované preziral. Z Leninom pride narod nekoliko bolj do veljave, vendar bolj v teoriji kakor v praksi. Stalin je bil brezsrčen azijski despot, zasedba Češke in Slovaške pa se je razvijala v njegovem in ne v Leninovem duhu. Vsekakor pa se mi zdi, da se bomo, če bomo hoteli priti do pravilnejšega socializma, morali vrniti k zapostavljenemu Proudhonu. Pa tudi Bakunin je boljši od Marxa. Saj zato ga je Marx vrغل iz internacionale, slutil je v njem tekmeča. Bakunin upošteva narod in značaj, temperament posameznih ljudstev.

In kaj menite o teorijah Tarasa Kermavnerja?

Menim, da je ta človek naredil koktajl iz Kardelja, Sartra, Heideggerja, konstruktivizma, reizm, itd., in zdaj niti sam ne ve, ne kaj pije, ne kaj bi hotel, da bi drugi čutili, da pijejo. Ali še drugače: Bastardna žival, ki se je vanjo nekega jutra spremenil (glej Kafko), nima ne repa ne glave. Državne ureditve tak brezoblični lupinar seveda ne ogroža, z miazmo, ki jo izpušča, pa zastruplja slovensko ozračje takó, kakor ga doslej še ni okuževal noben starokopitnež pa tudi noben mlačnež ne.

Se vam ne zdi, da smo Slovenci danes že natančneje in temeljiteje obdelali teoretična vprašanja narodnosti in naroda kakor katerikoli drug narod?

Ne, nismo. Manjka nam dobro, moderno in poglobljeno delo. Vse, kar imamo, je priložnostno. Vprašanje pa je, kaj naj bi s takim delom dokazovali. Če naj dokažemo, da je narod kategorija, ki izginja v planetarni organizaciji človeštva, potem nam seveda zadostujejo zastarele ideje avtorjev, ki ste jih poprej omenili.

Kaj se vam zdi glavna slabost, ki nas ovira, da ne dosežemo prave politične in narodne učinkovitosti?

Individualisti smo. Pa lagodni legitimisti. In brez pravih voditeljev. Žensko-materinske lastnosti pri nas prevladujejo nad moškimi. Poglavito pa je menda res to, da kakor stari Grki ali Kelti nimamo smisla za stvarno usodo, ampak se rajši predajamo odrešilnim idejam.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Pogovor s pisateljem B. Pahorjem

(nadaljevanje s 6. strani)

V čem pa vidite glavno pozitivno lastnost (da ne bomo vedno samo obsojali same sebe)?

Slovenci prepričujemo s svojo prisrčnostjo, s svojo omiko, s smislom za lepoto. Tujec se nas seveda ne boji (razen v obmejnih krajih), preveč pa nas tudi ne spoštuje. Nedvomno, pa je, da nas ima rad (razen v obmejnih krajih).

V čem vidite bistveno razliko med Slovenci in drugimi narodi?

Mislim, da se od drugih razlikujemo po tem, da se brez težave vživimo v tuje ozračje, tujo dušo, tuj jezik. Naše kamaleonske sposobnosti (tako v dobrem kakor v slabem smislu) so naravnost pošastne. Če bi bilo bogoče organizirati olimpiado v ti disciplini, bi nam nihče ne odnesel zlate kolajne.

Kako spravljate v sklad svoje esejistično-politično in svoje pisateljsko delo?

Da se veliko politično udeležujem, so raztrobili po Slovenskem tisti, ki niso hoteli in nočejo priznati, da je dosti ljudi, ki mislijo to, kar sem jaz napisal. Ta ali oni politični »voditelj« je menil, da bo skril svojo nesposobnost, če bo rekel, da je pri nas vse v redu in prav, medtem ko samo neki nemirni pisatelj nalašč dela zgago. — No, res zelo težko spravljam v sklad pouk, pisanje in revijo.

Kdaj bo izšla prihodnja številka »Zaliva«?

Upali smo, da za Miklavža, a bo težko kaj. Zagotovo pa za božič. Prispevkov je zmeraj več in morali bi izdati trojno številko, če se ne bi hoteli zameriti nobenemu prijatelju.

Se vam zdi, da so našli vaši eseji o narodnosti na zadosten odmev med Slovenci?

So. Pred dnevi je uredništvo dobilo naročnico za štirideset knjig, a ni niti enega izvoda več. Zares bo treba misliti na drugo izdajo.

Mislite še na kakšno tako knjigo?

To je odvisno od časa. Načrtov ne manjka. V kratkem izide monografija o Kosovelu v zbirki, ki nosi njegovo ime.

Kako je z ustanovo za študij narodnih vprašanj, ki ste jo svoj čas imeli v mislih?

Stvar zori. Če bo kdo priskočil na pomoč za praktično izvedbo, bomo v bližnji prihodnosti prešli od načrta k resničnosti.

Kaj menite o današnji mladini na obeh straneh meje? Ali se utaplja v univerzalizmih kot toliko njenih predhodnic na Slovenskem?

Onkraj meje prevladujeta nejasnost in zmeda. Socialistični ekumenizem maoističnega tipa se prepleta s centralističnimi tendencami; nasprotnik temu razpoloženju je nacionalno obarvana partijska spodbuda, kar je lahko samo muha enodnevnica kot vse prišepetane besede. Pri nas je najhujša od vseh resnic narodna mlačnost. Mislim na tisto brezbriznost, ki se ne izživlja ne v idejno ustvarjalni ne v organizacijski ne v pasivno sprejemajoči kulturnosti. Edini, ki so aktivni, so levi ekstremisti. Seveda bi rad pozdravil njihovo zavzetost, ki bi ne bila znamenje našega prastarega slovenskega boga v univerzalizem. Ti mladi ljudje pozabljajo, da se je Mao Ce Tung bojeval za svojo deželo, da je bil Ho Či Minh revolucionar za svoj Vietnam. Naši uporniki pa govorijo o antifašizmu, a njih ni nikjer, ko fašisti pojejo sredi Trsta. All'armi noi fascisti, abbasso i comunisti. Govorijo o antiimperializmu, a jim ni mar za slovensko zemljo, ne za slovenske delavce v tovarni Grandi Motori, ne za dvojezične napise, itd.

Zakaj je del slovenske mladine tako mrtev, pasiven?

Manjka nam skupna organizacija, o kateri bi vsi čutili, da ji gre za vsenarodno dobro. Potem bi tudi mladina vedela, da človek ne sme iskati samo svoje koristi. Tako pa se zdaj mlad človek dobro zaveda, da bo, ko bo dobil službo, nehal misliti s svojo glavo, pa se že v naprej odpoje samostojnemu delu in mišljenju. Eden izmed poglavitnih vzrokov, da je velik del mladine pasiven, pa je nedvomno malodušje, ki je zajelo vse kroge, ki nimajo sredstev za uspešno organizacijo, za tisk, prireditve, itd. Ko bi se nam posrečilo odpraviti malodušje demokratičnega dela slovenskega življa, in pri tem mislim tudi na socialiste, ki so se vključili v italijansko stranko, bi pri nas drugače zaživelo delo mladine in med mladino.

Kaj sodite o današnji slovenski literaturi?

Če izvajamo kakega starejšega avtorja, na primer Majcna, Kocbeka in še katerega, je sodobna slovenska proza bledikasta. Boljša je dramatika.

Česa pogrešate v slovenski prozi?

Sproščenega zagona. Vere v vrednost samosvojih podob. Vere v drznost. Vse se dogaja v breztežnem prostoru, kjer predmeti kot začarani visijo nekje na sredi med da in ne.

Kaj je po vašem vzrok, da po Vas in Rebuli

na Tržaškem še nismo dobili dobrega mlajšega pisatelja, kljub tolikim talentom?

Čeprav je Rebula mlajši od mene, sva oba človeka tiste vrste, ki za svoj poklic žrtvuje ugodje, zabave, vse, čemur pravimo družabno življenje. Z mladim človekom je danes tako, da napiše pesem, ko je na nižji srednji šoli, a ko je na liceju, se že vozi s svojim avtom. Pisateljevanje pa je trud, samozatajevanje, boj z dvomom in s snovjo, ki jo je treba gnesti ali presvetliti.

Kakšne izkušnje imate z revijo »Zaliv«? Vam daje zadoščenje?

Kolikor mi daje zadoščenja, toliko mi kraje časa. A tudi za revijo bodo nastopili boljši časi, če bodo odgovorni ljudje mislili na slovensko narodno skupnost tokraj meje kot na narodno celoto, če bo tisk, založniško dejavnost, kulturno delo, šport, skratka vse naše delo urejalo vodstvo, ki ne bo ukrepalo na podlagi svetovno nazorskih ali strankarskih načel, ampak bo skrbelo za reševanje rešljivega, za rast vsega, kar je živo, za uveljavljanje naše narodne posebnosti.

Kaj bi še radi povedali našim bralcem?

Rad bi jim povedal, da po Evropi ljudje Slovence cenijo, posebno majhni narodi se zanimajo za nas, in zanimajo se prav za te odrezane kose slovenskega narodnega telesa. Ne smemo jih razočarati, potrditi moramo njihovo zvestobo svoji biti z našo zvestobo, z našo modro zvestobo rodnemu občestvu.

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

ODBOJKA

BOR - UNIPOL 3:2 (12:15, 7:15, 15:12, 15:8, 15:9)

Bor je še vedno na vrhu lestvice in to skupno z močno ekipo Petrarca iz Padove. Po sobotni najtežji in dramatični tekmi so tržaški fantje dokazali, da verjamejo v svoje moči in da znajo s požrtvovalnostjo premagati tudi najbolj kritične trenutke.

Tekma proti Unipolu, ki ga doslej še nismo poznali, je bila na visoki agonistični ravni. Po prvem setu, ki ga je Bor izgubil tudi po krivdi sodnika-zapisnikarja, so Modenčani v naslednjem nizu z lahkoto odpravili goste. Vse je že kazalo, da bo morala tržaška ekipa prvič poražena z igrišča in to s pekočim 3:0. Veljak in ostali pa so se zbrali in z ostro tolčenimi žogami presenečali nasprotnikovo dobro obrambo. Zmaga v tem setu je naše fante tako spodbudila, da do konca tekme niso niti za trenutek več popustili. Po več kot dveurnem boju so strli še zadnji odpor domačinov, ki so jim za zmago športno čestitali.

POLET - BREG 3:2 (15:11, 15:17, 9:15, 15:9, 15:5)

V predprvenstvenem turnirju CRDA sta se v soboto pomerili domači ekipi Poleta in Brega. Po dolgi enakovredni igri so zmagali Openci, ki so se predstavili kot dobro vibrano moštvo, ki bo na letošnjem promocijskem prvenstvu imelo eno glavnih besed. Breg pa, ki bo nastopal v D ligi, se je izkazal kot solidna ekipa, ki pa mora rešiti problem telovadnice oziroma rednih treningov.

KOŠARKA

BOR - VINI CANELLA 63:57 (32:25)

V nedeljo se je pričelo prvenstvo D lige in Bor je svojo prvo tekmo odigral pred domačim občinstvom proti Vini Canella iz San Donà. Po začetni tremi so slovenski atleti prevzeli vajeti igre v svoje roke in pod robro režijo Sancina, ki je odlično nadomestil še neokrepanega Lakoviča, priborili prvo zmago. Poleg Sancina se je

kot realizator izkazal še Peter Starc, ki je sam dosegel 25 točk.

Našim košarkarjem se pozna, da so se na prvenstvo dobro pripravili in prepričani smo, da nam bodo pripravili še marsikako presenečenje.

V prvenstvu mlajših mladincev je BOR gladko izgubil proti POM iz Tržiča (53:27). Tržačani so se dobro branili le v začetku, nato pa so si proti visokim in atletskim nasprotnikom nabirali napake, tako da so končali tekmo le v štirih.

Naraščalniki Poleta so v prvi prvenstveni tekmi visoko premagali Lloyd B (70:39). Celotna ekipa je dobro igrala; izkazala pa sta se zlasti Daneu in Jugovič.

Italsider pa je odpravil Borove naraščalnike z 51:27. Po dobrem prvem polčasu so Borovci popolnoma odpovedali in v drugem setu so dosegli le 11 točk proti 30, ki jih je dosegel nasprotnik.

NAMIZNI TENIS

V nedeljo je Sokol odigral svojo prvo letošnjo prvenstveno tekmo C lige. Z Nabrežinci nastopajo še ekipe: Rangers, La Cantina in CSI iz Vidma ter Virtus iz Gorice. Naši pingpongaši so se srečali v Vidmu z ekipo Rangers, katero so odpravili s presenetljivim 9:0.

O tekmi sami ni kaj povedati, saj so Cattonar, Fabjan in Ukmar bili za več kot razred boljši od nasprotnikov. Naj pripomnimo le, da se je kar 7 tekem končalo z gladkim 2:0. Le Fabjan in Cattonar sta izgubila vsak po en set. Tako je torej Sokol že v prvem nastopu postavil hipotezo na končno zmago tega prvenstva. Po odstopu Bora je namreč to mlado moštvo iz devinsko-nabrežinske občine najkvalitetnejše med domačimi ekipami. Prepričani smo, da bodo mladi Nabrežinci uspešno nadaljevali slovenske tržaške tradicije v namiznem tenisu.

V nedeljo bo Sokol igral doma proti ekipi Virtus. Tekma se bo pričela ob 10. uri v dvorani Igo Gruden v Nabrežini.

ketna

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 22. novembra, ob: 8.00 Koledar; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 8.45 Glasba za harfo; 10.45 Za dobro voljo; 11.15 Oddaja za najmlajše: G. Boldrini: »Skrivnost Etruščanov«. Zadnji del; 11.35 Ringaraja za naše malčke; 11.50 Vesele harmonike; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa; 13.00 Karakteristični ansambli; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.30 C. Novelli: »Pločevinasti vojaki«. Drama. Radijski oder; režira Peterlin; 16.20 Tajčević: 5 preludijev. Igra pianist Krpan; 16.35 Parada orkestror; 17.30 Revija zborovskega petja; 18.00 Miniaturni koncert; 18.45 Bednarik: »Pratika«; 19.00 Lahka glasba; 19.15 Sedem dni v svetu; 19.30 Filmska glasba; 20.00 Šport; 20.30 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti; 21.00 Semeni plosč; 22.00 Nedelja v športu;

♦ PONEDELJEK, 23. novembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za srednje šole); 12.10 Kalanova: »Pomenek s poslušavkami; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time, pripravljata Lovrečič in Deganutti; 17.35 Obletnica meseca; 17.55 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Radio za šole (za srednje šole); 18.50 Deželni skladatelj. Pezzk: Piccolo Trio. Izvajajo: violinistka Senia, klarinetist D'Aniello in pianistka Cabai; 19.10 »Odvetni« za vsakogar; 19.15 Polifonski zbor iz Rude; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Glasbene razglednice; 21.00 Kulturni odmevi; 21.20 Romantične melodije; 21.45 Slovenski solisti. Trio Pro Musica Rara;

♦ 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Tržaški mandolinski ansambel; 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas - Novice iz sveta lahke glasbe; 18.15 Umetnost; 18.30 Komorni koncert; 18.50 Nekaj ritma s Strasserjem; 19.10 Pogovori z Robertom Hlavatyjem; 19.25 Zbor »Kras« iz Dola-Pojan vodi Komelova; 19.45 Glasbeni best-sellerji; 20.00 Šport; 20.35 Bizet: »Carmen«, opera v 4 dej.

♦ SREDA, 25. novembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol); 12.00 Kitarist Pizzigoni; 12.10 Liki iz naše preteklosti; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst; 17.35 Slovarček sodobne znanosti; 17.55 Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol); 18.50 Koncertisti naše dežele. Sopranistka Ada Merni, pri klavirju Plezzanijeva. Samospevi Orlanda Di Piazza; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20 Jazz; 19.40 »Gor in dol po sred' vasi«; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert. V odmoru (21.10) Za vašo knjižno polico; 22.05 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 26. novembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Saksofonist Sax; 12.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Gabrijah; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time 17.35 Kako in zakaj; 17.55 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost; 18.30 Recital Zagrebškega godalnega kvarteta; 18.50 Kentonov jazz orkester; 19.10 Pisani balončki; 19.30 Izbrali smo za vas; 20.00 Šport; 20.35 I. Grigoresco: »Ring«. Drama; 21.55 Skladbe davnih dob; 22.05 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 27. novembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol); 12.00 Pianist Intra; 12.20 Stanovanjska kultura in oprema skozi stoletja; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi, pripravlja Ban; 18.15 Umetnost; 18.30 Sodobni ital. skladatelji; 19.10 C. Schwarzenberg: Zgodovinski razvoj socialnega skrbstva v Italiji; 19.20 »Fantie na vasi«; 19.40 Novosti v naši diskoteki; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert operne glasbe; 21.50 Folklorni plesi; 22.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 28. novembra, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Veseli motivi; 12.10 L. Businco: »Mleko v prehrani«; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.55 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste; 16.10 Operetni odlomki; 17.00 Znani pevci; 17.20 Za mlade poslušavce: Sodobne novečke; 17.35 Ščepce poezije; 17.55 Moji prosti čas; 18.15 Umetnost; 18.30 Nepozabne melodije; 19.10 Družinski obzornik; 19.30 Zbor »Glasbene Matice« iz Ljubljane vodi Lavrič; 19.45 Jazz kvintet Milesa Davisa; 20.00 Šport; 20.50 M. Mahnič - J. Stritar: V Stritarjevem salonu: »Stritar meščanski pisatelj«; 21.30 Vabilo na ples;

O naših cerkvenih zborih in cerkveni glasbi

(Nadaljevanje s 4. strani)

sebičnimi težnjami, tiste kreposti in vrline, ki ohranjajo specifično duhovnost naroda in varujejo njegov obstoj.

So cerkveni pevski zbori še vedno privlačni tudi za mladino, ali pa je težko pritegniti mlade vanje?

Podobno vprašanje je, ali resna glasba, komorna in simfonična, privlači današnjo mladino. Kar zadeva zbor, je odvisen dotok mladih moči v zbor od osebnosti, strokovne in pedagoške sposobnosti pevovodja, ter od zanimanja, vneme organizatorjev zbora in njihovih prijateljskih odnosov s pevci. Doživljanje in razumevanje cerkvenih skladb se ne ponujata sama od sebe, temveč so zanj potrebne priprava, vzgoja, vpeljava, katerim sedanja miselnost, usmerjena v lagodno življenje, ni ugodna. Vendar večino naših zborovskih pevcev predstavlja mladi ljudje. In pred kratkim sem na nekem simfoničnem koncertu v Verdijevem gledališču opazil med občinstvom večino mladih obrazov.

Kaj bi bilo potrebno, po vašem, za še večjo povzdigo cerkvenega petja pri nas?

Večje zanimanje tistih, ki so iz vzgojnih ali umetniških razlogov direktno zainteresirani za to, da imajo v vasi in v cerkvi pevski zbor. Mislim tudi, da bi bilo treba posodobiti našo cerkveno pesem glede na njeno besedno in glasbeno sestavino v skladu z namenom Cerkev in s slovensko glasbeno tradicijo, a tako da bi bila bolj zanimiva in mikavna za današnjo mladino, ki se preko radia in televizije mora seznaniti z glasbo skoraj vsega sveta.

Kaj sodite o današnji slovenski cerkveni glasbi? Je na zadostni umetniški ravni, ali hira?

Naša sedanja cerkvena glasba je v svoji celovitosti na dostojni umetniški ravni, tudi kar zadeva nove skladbe, vsaj kolikor sem jih lahko videl ali slišal. Drugi vatikanski cerkveni vesoljni zbor, ki predstavlja velik mejnik tudi na področju cerkvene glasbe, je odprl skladateljem veliko možnosti, da sprostijo svoje ustvarjalne talente. Dejansko so naši stari že priznani skladatelji in novi avtorji napisali mnogo novih in tudi dobrih cerkvenih skladb. Samo tu pri nas na Tržaškem

je bilo v letih po zadnjem koncilu napisanih kakih trideset slovenskih maš. Seveda mora vsak skladatelj misliti tudi na zmogljivosti in sredstva, ki jih imajo na razpolago izvajalci.

— o —

Z. Goriškega

KONCERT ZBORA »MOŠA PIJADE«

V soboto, 21. novembra, bo ob 20.30 v mali dvorani, ulica Rismondo, koncert pevskega zbora »Moša Pijade« iz Zagreba. Nastopali bodo tudi znani zagrebški solisti in folkloristični orkester. Na sporedu je petindvajset skladb, med temi tri klasične Gallusa, Palestrine in Bacha, dve italijanski, ostale pa hrvatskih in srbskih skladateljev ter še sedem zborovskega dirigenta Emila Cossetta.

Štandrež

DRAMSKA DEJAVNOST

Dramski odsek prosvetnega društva »Štandrež« je začel letošnjo sezono z uprizoritvijo dveh del ruskega mojstra Antona Pavloviča Čehova, in sicer s šaloigro »Snubač« in grotesko »Medved«.

S tema deloma se je dramska družina predstavila domači publiku v nedeljo, 15. novembra.

Čehova poznamo kot odličnega razčlenjevalca ruskega življenja ob koncu 19. stoletja. V teh dveh krajših delih je prišla do izraza karakterna izoblikovanost posameznih vlog in življenjskih značilnosti. Obe igri sta barviti v svoji dinamičnosti in v številnih kontrastih, tako da je bila celotna uprizoritev prijetna in je gledalcem ugajala.

Tako v »Medvedu« kot v »Snubaču« je bila izvedba prav dobra. Igralci so v režiji A. Pregarca podali posamezne vloge doživeto in prepričljivo.

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

V četrtek, 26. novembra ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

IVAN CANKAR KRALJ NA BETAJNOVI

Prosimo, da si nabavite abonma: v Gorici — pri Arturju Koshuti, Ul. Mameli 8 na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Malta 2 na uredništvu Katoliškega glasa, Riva Piazzutta 18.

Po vaseh na sedežih slovenskih prosvetnih društev, vsak dan od 19. do 20. ure do 24. novembra t.l.

BRAVCEM

Zaradi preobilice gradica smo morali odložiti do prihodnje številke recenzijo o reviji cerkvenih pevskih zborov in oba podlistka.

(Ured.)

Pravljica uza

V TRŽAŠKI KNJIGARNI bodo lahko naši otroci vsako sredo ob 17. uri poslušali, kar je najlepšega v otroški literaturi in med ploščami za otroke. Staršem najtopleje priporočamo to pobudo, ki želi otroke navezati na knjigo in našo besedo.

PRVA PRAVLJIČNA URA BO V SREDO, 25. t.m. ob 17. uri.